

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1120/2019
20.02.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босилковића и Бранке Дражић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Веселиновић, адвокат у ..., против туженог АД „ББ“ ..., чији је пуномоћник Бранислав Грујић адвокат у ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1535/18 од 09.07.2018. године, у седници већа одржаној дана 20.02.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1535/18 од 09.07.2018. године тако што се **ОДБИЈА** жалба туженог и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 716/18 од 19.04.2018. године **ПОТВРЂУЈЕ** у делу којим је усвојен тужбени захтев и у делу о трошковима поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени „ББ“ АД из ... да тужиоцу АА из ... на име накнаде трошкова ревизијског поступка исплати износ од 35.900,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 716/18 од 19.04.2018. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужба повучена у делу тужбеног захтева за исплату разлике зараде за период од јануара до априла 2013. године; ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев; ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име разлике зараде за период од 09.05.2011. године до 31.12.2012. године исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом како је наведено у изреци пресуде; ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 91.600,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате; ставом петим изреке одбијен је захтев тужиоца за ослобођење од плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1535/18 од 09.07.2018. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је одбијена, жалба туженог усвојена и првостепена пресуда преиначена тако што је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцу на име разлике зараде за период од 09.05.2011. године до 31.12.2012. године исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом како је наведено у изреци и на име накнаде трошкова поступка износ од 91.600,00

динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате; ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 10.390,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужени је благовремено поднео одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...87/18), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. става 2. тачка 2) ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на основу уговора о раду од 01.06.2006. године, а радни однос му је престао закључно са 30.06.2013. године на основу споразума од 27.06.2013. године.

Влада Републике Србије, овде тужени, репрезентативни синдикати код туженог и репрезентативни синдикати на нивоу Републике Србије су 17.06.2008. године закључили Социјални програм за „ББ“ АД. Чланом 9. овог Програма тужени се обавезао да одмах након преузимања „ББ“ АД изврши једнократно и трајно повећање зарада запослених у висини од 15% у односу на месец који је претходио преузимању, уз обавезу да тако утврђене зараде убудуће усклађује са индексом трошкова живота уз реалан раст у складу са резултатима пословања и растом бруто друштвеног производа у периоду важења Социјалног програма (од 17.06.2008. до 31.12.2012. године). Презумање „ББ“ АД извршено је 11.02.2009. године. Чланом 10 ставом 1. прописано је да се послодавац обавезује да се реална вредност зарада запослених које су утврђене чланом 9. овог социјалног програма не смањује.

Тужени је свим запосленима, осим менаџера прве и друге групе, исплатио једнократни додатак на зараду од 15% за месец април 2009. године на основу одлуке од 30.04.2009. године, којом је предвиђена наведена исплата утврђена чланом 42. Колективног уговора туженог. У даљем периоду тужени је запосленима усклађивао зараду са индексом трошкова живота и реалним растом у складу са резултатима пословања и растом бруто друштвеног производа.

На основу налаза и мишљења вештака утврђена је, за период од 09.05.2011. године до 31.12.2012. године, у појединачним месечним износима висина разлике између зараде која је тужиоцу исплаћена и зараде која би била исплаћена уз увећање од 15 % на основну зараду како је наведено у образложењу првостепене пресуде.

Према становишту првостепеног суда тужбени захтев је основан јер је социјални програм општи акт пошто уређује права и обавезе из радног односа и примењује се непосредно, а тужени није испунио своју обавезу преузету закључивањем социјалног програма јер није увећао зараду запослених трајно за све време важења социјалног програма.

Другостепени суд закључује да потраживање тужиоца није основано јер социјални програм нема значај општег акта који се непосредно примењује, јер се њиме не уређују права обавезе и одговорност запослених, већ представља акт пословне политике којим се утврђује систем мера и активности на обезбеђењу права запослених за чијим је радом престала потреба и друге активности.

Становиште другостепеног суда се не може прихватити као правилно. Социјални програм за „ББ“ АД ... донет је на основу Споразума између Владе Републике Србије и Владе Руске Федерације о сарадњи у области нафтне и гасне привреде, Протокола о основним условима куповине од стране „ВВ“ акције Компаније „ББ“ АД ..., које чине 51% оснивачког капитала, као и колективног уговора за „ББ“ АД Социјални програм су потписали у име Владе Републике Србије - Министарство рударства и енергетике Републике Србије, у име Друштва за истраживање, производњу, прераду, дистрибуцију и промет нафте и нафтних деривата и истраживање и производњу природног гаса „ББ“ АД ... – председник управног одбора и генерални директор, репрезентативни синдикати код послодавца: Јединствена синдикална организација „ББ“ АД ... и Јединствена синдикална организација ГГ ..., репрезентативни синдикати на нивоу Републике Србије и гране: Самостални синдикат ДД и Синдикат ЂЂ. С обзиром на потписнике овог Програма одређење његовог трајања (до 31.12.2012. године) и садржину програма, може се закључити да је у питању посебан колективни уговор из члана 247. у вези члана 240. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05). По члану 256. истог закона општи и посебни колективни уговор непосредно се примењује и обавезују све послодавце који су у време закључивања колективног уговора чланови удружења послодавца – учесника колективног уговора.

У члану 6. ставу 2. Социјалног програма предвиђено је да ће се овај социјални програм примењивати као самостални општи акт чија је важност до 31.12.2012. године. Чланом 9. послодавац се обавезао да одмах након преузимања ББ изврши једнократно и трајно повећање зарада запослених у висини од 15% а у односу на месец који је претходио преузимању ББ уз обавезу да тако утврђене зараде убудуће усклађује са индексом трошкова живота плус реалан раст, у складу са резултатима пословања и растом бруто друштвеног производа у периоду важења овог социјалног програма.

Без обзира на назив акта (погрешно обележавање не шкоди), овако закључени Социјални програм има карактер општег акта - Колективног уговора који је тужени првобитно признао испуњавајући га (а такво одређење дали су и његови потписници у члану 6. ставу 2.) и примењује се непосредно. Имајући у виду да је послодавац у овако потписаном акту предвидео повећање зарада запослених једнократно и трајно и да своју обавезу није испунио (осим за један месец), тужилац основано потражује исплату разлике у заради. Ово потраживање представља разлику између исплаћене зараде по анексима уговора о раду и зараде која би тужиоцу припала по закљученом Социјалном програму и застарела за три године (члан 196. Закона о раду).

Послодавац је у овако потписаном акту предвидео повећање зараде запослених једнократно и трајно у висини од 15%. С обзиром на то да своју обавезу није испунио (осим за један месец), тужилац основано тражи исплату разлике у заради које потраживање није застарело у смислу члана 196. Закона о раду. Због тога је ревизијски

суд преиначио другостепену пресуду тако што је одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду у усвајајућем делу.

Првостепени суд је о накнади трошкова поступка одлучио на основу правилне примене одредаба чланова 153. став 1. и 154. ЗПП, као и одредаба Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Закона о судским таксама.

На основу чланова 414. става 1. и 416. става 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Применом члана 165. става 2. у вези чланова 153. и 154. ЗПП ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 35.900,00 динара који обухвата награду пуномоћнику за састав ревизије у износу од 12.000,00 динара и судске таксе на ревизију у износу од 9.560,00 динара и на ову пресуду у износу од 14.340,00 динара.

Председник већа - судија

Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Марина Антонић